

NAGYVÁRAD

Főszerkesztő HEGEDŰS NANDOR

Felelős szerkesztő: MARÓT SANDOR

Egy nemzet kulturáját sem akarjuk elnyomni

Lepadatu kultuszminiszter nyilatkozata az új egyházi törvényről és a színházak koncessziójáról

(A Nagyvárad kiküldött munkatársai.) Másfél órai heves autóverseny után kezdtünk Belényesből a Félix-fürdőbe. Már két ízben kértem a minisztert, adjon helyi személyi kihallgatást Csekén és Belényesben, de a szónoklatok, deputációk, tárgyalások úgy lefoglalták, hogy csak este tudtam megközelíteni. A miniszter családja ugyanis Popovici prefektus családjával a Félix-fürdőben töltötték a napot és is maradnak a hajnali vonatig, amivel Kolozsvárra utazik.

Látszik rajta, hogy az egész napi munka kifárasztotta, mégis szívesen ad meghallgatást.

— Az új egyházi törvény elkészítése, mondja, — lefoglalta minden időmet és remélem, hogy ezzel a törvénnyel ez a nagyon fontos, életbevágó kérdés hosszú időre el lesz intézve.

— A törvény teljes autonómiát biztosít minden felekezethöz igazgatási és kulturális szempontokból. Egy nemzet kulturáját nem akarjuk elnyomni.

— Ha a törvény életbelépett, felhívjuk az összes felekezeteket, készítsék el és mutassák be alkotmányukat, amely szerint az egyház belső ügyeit vezetni akarják. Mit vizsgáljuk azt és jóváhagyjuk, ha az államhatalom érdekeit nem érintik. Ellenkező esetben visszaadjuk módosításra és megmondjuk azt is, melyek azok a pontok, amiket az állam felsőbb érdekeinek szempontjából károsnak tartunk. Az egyházak azután autonómiájuk alapján és alkotmányuk értelmében zavartalanul működhetnek.

— Nekem, — mondja a miniszter kérdésünkre, — az az álláspontom, amint azt már Ferencz József kolozsvári unitárius püspök előtt is kijelentettem.

hogy a vallásoktatás minden tanuló anyanyelvén történjen.

Ismerem jól a várad Székely Eliz esetét és azon kérényét, hogy anyanyelvén vizsgálhasson a hittanból, én magam küldtettem át a közoktatásügyi miniszterhez, akinek hatáskörébe ez az ügy tartozik és személyesen is intervenáltam, hogy teljesítsék a kérését. Remélem, az rövidesen meg is történik.

Ezután más kulturális kérdésekre tértünk át.

— Hogy áll a magyar színházak koncessziójának ügye?

— A magyar színházak koncesszióját még a hónap végéig kiadom. Valószínűleg ebben az ügyben is akkor döntök, amikor a hó vége felé. — nem 22-én, ahogy eredetileg terveztem, hanem pár nappal később.

— Temesváron a nyugati román színházulat ügyét rendezzük.

— A nyugati határzóna városai ugyanis egy külön román színházulatot kapnak. Ennek a székhelye Temesváron lesz és innen indulnak turnézó útra Aradra, Nagyváradra, Szatmárra és Szigetvárra.

— Valószínűleg ugyancsak oda hívom a magyar igazgatókat is.

A magyar koncessziókban lesz-e valami változás?

— Ebben a percben még nem tudom biztosan. Nekem egyetlen igazgató sz...

Herriot megalakította kabinetjét

Ma mutatkozik be a kamarában

Franciaországban, legalább egy időre elűttek a politikai viharok, pártcsaták. A parlament, a nép, a sajtó — természetesen a szocialisták és egyes árnyalatok kivételével — nagy meglepetéssel fogadja Doumergue köztársasági elnökségét. Amint az előrelátható volt, az új köztársasági elnök Herriot bízta meg a kormányalakítással, aki kabinetjét meg is alakította és kedden bemutatkozik a kamarában. Az elnökválasztó nemzetgyűlés lefolyásáról most érkeznek érdekes részletek és ezeket az alábbiakban adjuk:

A köztársasági elnökválasztó nemzetgyűlés pontban déli két órakor nyitották meg. A szenátus elnöke, Doumergue a szenátus nyolc titkárának kíséretében lépett a kongresszus-terembe, mely a Versailles kastély középső épület-tömbjének déli részében van. A tribün a kvadrátalakú terem egyik falának hosszában fut végig. A széksorok az első galériáig emelkedőleg foglalnak helyet.

Az elnök rövid megnyitó beszédében ismertetette a nemzetgyűlés összehívásának célját és konstataulta, hogy az teljesen törvényes volt. Ezután sorshúzással 36 szavazatszedőt választott meg a nemzetgyűlés, amit a többi 892 nemzetgyűlési tag névszerinti fölhívása követett. Ebben a számban bennfoglaltatott a kamara és szenátus valamennyi képviselője, akik egyenként járultak az elnöki tribünhöz és vetették bele szavazó-céduláikat az urnába. A nemzetgyűlés három tagja hiányzott, így valóságban csupán 889 szavazatot adtak le. A névszerinti fölhívást az alfabét I betűjénél kezdték, így elsőnek Ignace kamarai képviselő adta le szavazatát. Francois-Marsal szavazatánál a jobboldali zajos ovációt rendez, amire a balszárny Herriot fölhívásánál hasonló tüntetéssel felel. Nemkülönbön akadtak éljenzői Bourgeoisnak, Leyguesnek, Painlevének és Poincarénak is.

Kévéssel négy óra után a szavazatok leadása megtörtént és megkezdődött a szavazólapok összeolvasása, tizenkét külön helyiségben, melyek közt a harminchat szavazatszedőt megosztották.

Négy óra ötven perckor a szenátus helyettes elnöke, Bienvenu Martin kihirdette a választás eredményét: a választáson 860 képviselő vehetett részt. A szavazatok közül 853 érvényes. Ezek következőleg oszlottak meg: Doumergue szenátusi elnökre leadtak 515 szavazatot, Painlevé kamarai elnökre 309-et, Camelinat kommunista jelölre 21 szavazatot. A többi nyolc

melyre ellen sincs kifogásom, ha azok a törvényes feltételeket betartják.

— De nem akarok változtatni a koncessziók számán sem és nem is gondoltam arra, hogy azt esetleg csökkentsem.

A fürdő sétánya telve van közönséggel. Valaki figyelmezteti őket a miniszterre. Kezdenek csoportosulni. A miniszter nem szereti a feltűnőséget. Gyorsan búcsút int és elindul a szállodája felé.

szavazatot érvénytelenítették és összetépték.

Doumergue megválasztását pártja zajosan ünnepelte. Több képviselő a Mar-seilaisét énekelte, amire a kommunisták az internacionális himnusszal feleltek és azt kiáltották: Éljen a kommün! Hol marad az amnesztia?!

Az elnöki hatalom ünnepélyes átadása után Doumergue megköszönte a nemzetgyűlésnek, hogy az őt az elnöki székbe emelte. Az új elnök azután a következő szavakkal folytatta beszédét:

— A nemzetgyűlés legyen meggyőződve arról, hogy nálam soha jobban senki sem igyekezhet a bizalom megérdemlésére. A felfogásokat tisztetem, a pártok fölött állok, hogy igazságos bíráljuk lehessenek. A parlament akaratát, a nemzet megnyilatkozásának tekintem és a szerint igazodom.

Doumergue elnök beszédét azon remény kifejezésével végezte, hogy Franciaország, dacára a kapott, mely sebeknek, a vélemények összeegyeztetése és közös munka által a rend és béke konszolidációja felé indul.

Páris, június 16. A Herriot-kormány megalakult és kedden mutatkozik be a kamarában. Herriot kabinetlistája — mely minden valószínűség szerint még módosulni fog — a következő:

Miniszterelnök és külügyminiszter: Herriot.

Pénzügyminiszter: Renee Ranaul.
Belügyminiszter: Camille Chautemps.

Hadügyminiszter: Nollet.
Gyarmatügyi miniszter: Dalandier.
Közmunkatügyi miniszter: Peytral.
Egészségügyi miniszter: Codard.
Földmívelésügyi miniszter: Goueuille.

Közüktatásügyi miniszter: Alber.
Kereskedelmi miniszter: Reynald.
Felszabadított területek minisztere: Daubion.

Tengerészeti miniszter: Doumergues.

Londoni távirat szerint az angol lapok megállapítják, hogy Doumergue Anglia barátjaként mutatkozott be. Doumergue megválasztása Herriot mérséklését jelenti, mindamellett a Daily Chronicle azt sejt, hogy nagy frontváltás Herriottól sem várható.

Páris, június 16. Herriot tegnap végrehajtotta első kormányzati ténykedését, a hadügyminiszter és a tengerészeti mi-

niszter kíséretében hódolatát nyilvánította az ismeretlen katona emléké előtt. Ma tartják meg az első minisztertanácsot és ez alkalommal a kedden bemutatkozó kormány nyilatkozatát is megszövegezik.

A Herriot-kabinet 14 miniszterből és négy államtitkárból áll, köztük négy szenátor, valamennyi a demokratikus baloldali csoportjából. A kabinet kinevezését a vasárnapi hivatalos lap közölte.

Egy szokatlan válóper

A nagyváradi jogászok, ügyvédek és bírák egy minap lezajlott válóper jogi tarthatatlansága körül vitatkoznak napok óta. Első eset ugyanis, hogy az asszony kérésére két évre választotta el a bíróság férjétől s ezzel jó időre eltöltötte a lehetőséget, hogy a férfi feleségül vehesse azt, akit szeret.

A válóper a feleség indította meg, a válóperi törvény 80 a) és 8) c) pontjaira alapítva a keresetét, mert a férj szándékosan és súlyosan megsértette a házastársi kötelességeket. Ezt vallásos érzelme nem tűrhette s ideiglenes válást kért, ezzel együtt havi tartás-díj megállapítását.

Eddig az volt a szokás, hogy a művelt társadalomban élő házastársak nem vitték belső ügyeiket a piacra, hanem az esetben, ha a házasság nem felelt meg céljaiknak, kölcsönösen megegyeztek az anyagiakra s a 77. §. alapján kérték a házasság felbontását. Jelen esetben a házastársak közötti viszálykodások sok tekintetben a nagy nyilvánosság előtt zajlottak le s megkönnyebbülést jelentett minden józsló emberre, hogy a törvényszék ideiglenesen hat hónapra elválasztotta a házastársakat ágytól és asztaltól s 6000 lei havi tartásdíjat ítélt meg az asszonynak. A tárgyaláson a férj és feleség egyébként batátságosan beszélgettek egymással.

A hat hónap leteltével s ennek elteltével mindkét házastársnak joga van a végleges elválást kérni. Nagy meglepetésre az asszony beadványt intézett a törvényszékhez s végleges válás helyett a 104. §. alapján csak két évre kéri a válás kimondását, mert megbánta lépését s vallásos érzelme tiltakozik a végleges válás ellen. Jogászok szerint ez a szakasz csak akkor alkalmazható, ha előzetesen nem kért 6 hónapra ideiglenes elválást egyik fél sem, mert ha kért, csak végleges elválás jöhet utána.

A judikaturában szokatlan ezen jogesetben a bírósági tárgyaláson a férj kifogástalan eleganciával öltözött jelent meg s gavallérosan viselkedett. Beismerte bűnösségét anélkül, hogy a házasságtörésről nyilatkozott volna, a becsatolt levelek szerzőségét s beleegyezett a nőtartás megítélésébe. A bíróság 2 évre választotta el az asszonyt férjétől, 6000 lei havi apanázt ítélt meg a férj terhére s kötelezte a férjét, hogy 120.000 leit deponáljon a Banca Nationala-ba. Így tehát a férj csak ideiglenesen van elválasztva feleségétől s apanázt fizet.

Jogászberek érdeklődéssel várják a válóper táblai tárgyalását s a felebezési bíróság döntését.

Nagy izgalmak az eltűnt olasz képviselő körül

Nem találták meg a holttestet — Mussolini lemondatta belügyi államtitkárát és a sajtófőnököt

Rómából jelentik: A rendőrfőnökség lehatározottabban megcáfolja azt a hírt, hogy Matteotti képviselő holttestét megtalálták volna. A rendőrség szerint a téves hírt a milánói „Secolo” röptette a világba.

Mussolini tegnap fogadta Matteotti feleségét, aki kérte, hogy férje holttestét szokátságok ki neki, mihekkor megtalálták.

— Még mindig remélem, hogy férjét élve visszaadhatom — mondta Mussolini. — A kormány mindent megtesz, hogy a bűntényet felderítse és a bűnösöket bíróság elé állítsa.

Matteotti képviselő után tegnap a Vicox-tó mellett folytatták a nyomozást. A kutatásban a szocialista és fascista párt számos képviselője is részt vett a rendőrközegekkel. A nyomozás eddig eredménytelen.

Tegnap Milánóban a letartóztatott Volpini milánói arditi osztag parancsoka, Viola nevű arditi-vel együtt megszökött.

Mussolini tegnap magához hívatta Finzi belügyi államtitkárát és Rossi sajtófőnököt. Izgalmas vita után felszólította őket, hogy azonnal adják be a lemondásukat. Mindketten lemondtak. Elhatározásukat levélben azzal indokolták meg, hogy visszaakarnák nyerni oseklevési szabadságukat, hogy szembeszállhassanak a gyilkosság vádjával.

Matteotti eltűnésével kapcsolatban most írják meg az olasz lapok, hogy Matteotti a közelmúltban útlevele nélkül Londonban járt és a munkáspárt tagjaival tárgyalt az olasz helyzetről. Rómában tegnap a parlament elé mintegy tízezer ember vonult fel és szenvedélyesen éltették Matteottit és Nitit. A felvonulás izgalmaifokozta még a római rendőrség közlése, hogy a Róma közelében borzalmasan megsemmisítve talált holttest nem azonos Matteottival.

De Bono, római rendőrfőnök becsület-szavát adta az újságíróknak, hogy a rendőrhatalóságok semmit sem tudnak Matteottiról.

Az olasz lapok mint szenzációt közlik azt a hírt, hogy Dumini fascista képviselő

széles szoros barátságban állott Finzi államtitkárral és Rossi sajtófőnökkel, akiket tegnap lemondattott Mussolini.

A Schlauch-tér falábu réme

Iskolából s a játszótérről hazatérő gyermekek már hetek óta különös történeteket mesélnek otthon egy falábu emberről, aki minden szeméremérzetéből és emberiességéből kivételre rémitgeti és botránkoztatja a járókelőket, de főleg a park kisiskolai látogatói ellen intézi förtelmes merényleteit.

A környéken-lakók s főleg a gyermekek erkölcsi aggódó szülők figyelemmel lettek az apró emberek panaszaire és tekintettel arra, hogy a városnak ezen a pontján, de még járóközében sem található sona egy rendőr-őrszem: több család ósazebezzelt s maguk álltak lesbe a falábu szörnyeteg meséinek kiderítése céljából.

Szombaton déli egy órakerémült női hangok, gyermeksisírás vonta magára a környék lakóinak figyelmét. Egy főláborodott és ijedt uriaszony kiáltott rendőrs a járókelők segítségére után. Többen a helyszínre futottak és saját szemükkel győződhetek meg arról, hogy a falábu rém története nem mese, az emberi jóérzéséből kivételre, pathológikus külseje szatir csakugyan ott állt a rémült gyermeksisírig között és vakmerőségében már annyira vete-medett, hogy a felnőttek és megbotránkoztatott szülők fenyegetéseire is alig vették figyet.

Néhányan azok közül, akik a földindul uriaszony segítségére siettek, közrevették a gyermekrontó szörnyeteket és a Fő-utca felé kezdtek terelni azon célból, hogy átadják a legközelebbi rendőr posztjának. Amde távol s közel egyetlen rendőr sem volt található, sőt az állomásra való üzenetek, a villamosokon utazó közbiztonsági közegek ismételt megszólítása és föltartóztatása is meddó kísérlet maradt.

Teljes másfélóra hosszan ő őrizték a Schlauch-tér amatőr rendőrei az erkölcsi érzékéről megfélemezett embert anélkül, hogy bármi segítséget kaphattak volna.

Végre is megunták a kilátástalan ácsorgást és kénytelenek voltak utjára bocsátani a veszedelmes, beteg hajlamu embert, aki munkásöltözetet viselt és minden fölszólítást az igazolásra, kereken megtagadott. A kérdésekre azt a választ adta, hogy Szabó Józsefnek hívják, Szalárdra való de bemondott neve keveset számít, miután szemmel látható habozás után, valószínűleg álnevet használt.

Főlhívjuk az illetékes rendőrhatalóság fi-

Dorian Terrasse és Dorian filmszínház

9 órákor

6 órákor

Ma, kedden utóljára

A KURUZSLÓ

Földes Imre sziműve 7 felvonásban

A főszerepben: Várkonyi Mihály és Mary Kid

Dorian-film

A Dorian Terrasse feljárata a Sas-passage kupolája alatt, a Novomeszky cukrászda mellett van.

Kedvezőtlen idő esetén a 9 órás előadás is a Dorian filmszínház nagyer-mében lesz megtartva!

Női és férfi Harisnya vásár Darvasnál

38, 45, 55, 65, 73, 85, 100 Lei Reg. Ferdinand 3.

Párisi divaternyők érkeztek az OLD-ENGLAND-ba

Női- és férfi fürdőruhák

Nyers selymek minden színben — — — 169 Lei
Grenadinok minden színben — — — 79-98 L-ig
Francia delainek — — — — — 56 Lei
1 méter francia crepon — — — — — 38 Lei

Szövetek, selymek, vásznak, siffonok, mosókreppek, linoleumok, szőnyegek, a legolcsóbb árban

MISSIR FIL & COMP

cégnél szerezhető be.

gyelmét egy, a város szívében levő sétaterén uralkodó tarthatatlan állapotokra és reméljük, hogy a megfelelő intézkedés sokszori sürgetés után nem fog késni tovább, az éjszaka csendjében eldördülő lövések és a nap-nap után megismétlődő botrányok mihamarabb megszűnnek.

Meghalt egy öreg koldus

A Rulikovszky úti temetőben a főútvonal mellett állt már vagy húsz éve Goldberger Dávid öreg koldus. A temetőlátogatók úgy megszokták már, hogy az öreg, őszszakállú koldusnak pár lejt adnak, mint ha a temetőben sírni kell. Megszokták, hogy a pergamentarcu ember a rongyos aprópénzért bő áldást kér az adakozókra, ha kellett imádkozott a sírnál. Este azután sietett haza Goldberger a családjához és tengeték nyomorult életüket az alalmazsgapénzből...

Vasárnap délután Goldberger a megszokott posztján állt és imádkozott. Eyszer csak sédülni kezdett és hangos zokogással ráborult egy sírhalomra. Egy pár mély sóhajítás szakadt fel mellől és a következő pillanatban elszállt a lelke. Goldberger, az öreg koldus megszűnt élni...

A magyar kultuszminiszter beszéde

Budapestről jelentik: Balassagyarmaton a katolikus napon Vass miniszter beszédét mondott. Többek közt a következő kijelentést tette:

— Nem az ököl politikáját hirdetem, a harcból már elég volt. Tisztelnék mindenkit, aki tiszteltet érdemel, meggyőződéseimért nem üldözzük se a protestáns, sem a zsidót, de megköveteljük, hogy mindek, ezer éve honfenntartó, vérző, adót fizető, katonát adó és műveltséget teremtő katolikusokat érdemünk szerint megbecsüljenek. A kormányról nem lehet mondani, hogy az katolikus, protestáns, vagy zsidó, vagy bármely más felekezeti. Az államfő a nemzet bizalmából s a kormány mint közjogi, legfőbb tényező fölötte állnak a vallási és fajszerinti elkülönülésnek. A kormányzat nem lehet más állásponton, mint hogy a teljes egészben rejlő összes erőket a haza javára fogja össze.

ÁNNÉ kárpitos

Str. Marasti (Lázár V.-utca) 3.

Szépséget, bájosságot, fiataliságot
a Dr. BIRÓ-féle

havasi gyopár-crém
alkalmazása által nyerünk.

Főraktár:
Dr. BIRÓ, CLUJ-KOLOZSVÁR
Kapható minden gyógyszerárban és drogériában
Lloyd 2098

Olcsó alkalmi vásár!!

Női pongyolák — — 150 Lejtől
Női szövet ruhák — — 300
Női szövet aljak — — 200
Női kabátok — — 550
Gyermeke ruhák — — 60

Model áruház Str. Vlahuța (volt
Szt. János-utca) 6

Hirek a Magyar Pártól és a Tatarescu-féle tárgyalásokról

II.

A biharmegyei magyarság részéről többektől hallottunk már olyan kijelentést, hogy rosszul teszi a Magyar Párt vezetősége, hogy a Tatarescu miniszterrel történt tárgyalások menetéről nem ad információ, a lapokban eddig közölt rövid kommunikék nem elégítik ki érdeklődésüket. A Magyar Párt vezetősége tisztában van azzal, hogy az egész erdélyi magyarság nagy figyelemmel tekint a tárgyalások elé s hogy az idegek feszülnek már a bizonytalanságtól, azonban meg kell érteni mindenkinek, hogy idő előtt nyilvánosságra hozni politikai tárgyalásokat nem lehet. Olyan politikai baklövés lenne egy félíg sem kész egyezkedésre ráereszteni a közhangulat áradatát, hogy teljesen tönkre mehetne még az is, ami eddig a tárgyalás alatt úgy, ahogy felépült. De a pártvezetőségnek azért sem áll módjában a tárgyalásokról nyilatkozni, mert hivatalosan ő sem tudja, hogy mit végzett az ötös bizottság. Ezt a bizottságot nem az elnökség, hanem az intézőbizottság küldte ki, annak tartozik jelentést tenni, ami a nyolcadiki gyűlésen történt volna meg, ha rendőri asszisztencia nélkül megtartható lett volna. Így a Tatarescu miniszterrel történt tárgyalás egyoldalú jegyzőkönyve még talán az elnökség előtt is ismeretlen, legalább is hivatalosan tudnia róla nem szabad.

De egyébként is elég, ha egyelőre annyit tudunk, hogy a tárgyalás félbeszakadt, félbe kellett a miniszternek szakítania a cotroceni robbanás miatt, amely a minisztertanácsot hosszú időre igénybe vette.

Végeredmény tehát nincsen s így türelemmel kell tekinteni a fejlemények elé. Valószínű, hogy a miniszter rövidesen folytatni fogja a tárgyalást s magához kéri dr. Bernády Györgyöt s a tárgyaló bizottság többi tagjait.

Budapesti tudósítónk jelentése szerint az Az Ujság mai száma feltűnő cikkben azt adja hírül, hogy Avertescu megállapodott az erdélyi Magyar Párttal. Mondanunk is felesleges, hogy ez a hír nem felel meg a valóságnak. De megcáfolja ezt a lehetőséget a Magyar Párt legutolsó állásfoglalása, amely szerint

a Magyar Párt nem tárgyal politikai pártokkal, hanem a kormányban levő férfakkal, illetve a mindenkori kormánnyal.

Hogy a tél folyamán egyes magyar vezetőférfiak a Magyar Párt intézőbizottságának megbízása nélkül tájékozódás szempontjából politikai eszmecserét folytattak, ez még nem tárgyalás és legkevés-

bé történt megállapodás. Ma kizárólag a kormánnyal folynak tárgyalások és senki mással.

Ugyancsak ilyen helytelen információ alapszik az Az Ujság azon híradása is, hogy Tatarescu miniszter azt kötötte volna ki a tárgyalás lehetőségének alapfeltételül, hogy „a mostani vezetőségnek fordítsanak hátat.” „Tatarescu fel akarja robbantani a Magyar Pártot — írja az Az Ujság tudósítója — ez teljes bizonyosság és már forgalomban is vannak azoknak nevei, akiket az elmozdítandó vezetőség helyére akar állítani a liberális párt szolgálatában.”

Tény az, hogy ez idő szerint a miniszter tárgyal már a bizottsággal, tehát az alapfeltételként beállított állítás elesett. Hogy a mostani vezetőség nem bírja a kormány szimpátiáját, ezt olvastuk már, de viszont a kormány arra az álláspontra helyezkedett, hogy semmi köze a párt belső dolgaihoz, abba beleavatkozni nem is akar, csupán azt kötötte ki, hogy a tárgyalásokra olyanokat küldjenek, akikkel a megértés az ő részéről biztosabbra vehető. Ezt a kívánságot fővelembe is vette az intézőbizottság, mikor az ötös-bizottságot összeállította.

Aki ma Kolozsváron a magyarság körében érdeklődik, sok politikai pletykát, egyéni kombinációt tud összehozni s ezek között szerepel az is, hogy kik volnának a kormány kezes bárányai, akik viszont az elnökségben szeretnének helyet foglalni s akik azt állítják, hogy nélkülük a kormány semmiféle megállapodást nem fog elfogadni. Ezeket a pletykákat szedte össze az Az Ujság tudósítója is, de komoly alapjuk nincs.

Egészen természetes, hogy a kormánynak meg volnának a maga emberei, akiket szívesen látna a Magyar Párt élén, de viszont, hogy az erdélyi magyarság kiknek a kezébe bizza sorsát, kiket állít az élre: az ő szuverén joga, amelyet eddig is gyakorolt és saját belátása, jól felfogott, alaposan átgondolt érdekeinek megfelelően fog gyakorolni a legközelebbi gyűlésen is.

Ha pedig a kormánynak az a véleménye tényleg, mint ahogy azt egyes kormányhoz közel álló lapok hangoztatták, hogy a mostani vezetőség nem képviseli teljesen az erdélyi magyarságot, úgy azon ő tehet első sorban: adja meg a lehetőséget arra, hogy egész Románia területén a magyarság szabadon szervezkedhessen, gyűlést tarthasson és választhasson. És akkor nem mondhatja a kormány azt, hogy nem lát tisztán a magyar nép lelkületébe. De amíg a határvármegyéket s mondhatni egész Erdélyt elzárja a szabad szervezkedés, a szabad akaratmegnyilvánítás lehetősége.

Atlantic nyárimozi és Apolló mozgószínház

9 órákor.

6 és 9 órákor.

Kedd — szerda — csütörtök — péntek

Quo Vadis

Sienkevitz híres regénye 6 hosszú felvonásban.

Főszerepben: Novelli az olaszok híres drámai művésze és Maciste.

sejéitől. addig el kell fogadnia azt a képviselőt, amelyet a magyarok az adott lehetőségek közepe között maguknak megteremtettek.

Sternberg grófot kiutasították Ausztriából

Bécs, június 16. Egész különösen hangzik az a hír, hogy Adalbert Sternberg volt grófot a bécsi rendőrség kiutasította az osztrák fővárosból és így Sternberg, aki az összeomlás által cseh állampolgárrá lett, már kiutazott Karlsbadba, hogy ott várja be ügyének elintézését.

A Sachser-szálloda éttermét szinte lehetetlen Adalbert Sternberg nélkül elképzelni és Adalbert Sternberg ugyanúgy hozzátartozott Bécshez, mint a Szent István-templom tornya. Most mégis egy rendőri kiutasítás szakítja végét, vagy szakítja meg legalább egy időre Sternberg érdekes és furcsa szerepét Bécs életében.

Adalbert Sternberg évtizedeken át tudott enfant terrible maradni. Évtizedeken át voltak mindig újabb olyan ötletei, amelyekről beszéltek, amelyeken bosszankodtak, amelyekben mulattak és amelyek miatt megbotránkoztak. Sternberg bizott meg egyszer két hordárt azzal, hogy legyenek segédei egy lovagias ügyben: és Sternberg tartott éles stentori hangon vagy másfél évtized előtt néhány beszédet, azt követelve, hogy I. Ferenc József haladéktalanul adja ki kezéből a kormány gyeplőjét, mert előrehaladott koránál fogva már sem szellemi frissessége, sem energiája nem elég nagy, súlyos felelősség állásának betöltésére. Akkor, amikor még kínos feltűnést keltett minden kis hangszóval, amely nem fedte teljesen a feltétlen lojalitást, Sternberg, a régi grófi család sarja, a kamarási kules viselője, a volt katonatiszt kiméletlenül támadta — a császár személynét az osztrák birodalmi gyűlésen, ahol az ifjúcséhek oldalán helyezkedett el, mivel minden más párt kényelmetlennek érezte volna Sternberg szomszédságát.

Adalbert Sternberg az évek során át töltötte be saját kinevezése alapján a közéleti ellenőr hivatalát Ausztriában. Sternberg parlamenti szereplése elég változatos volt: egyszer megvert egy újságíró, egyszer a szónok fejéhez vágott egy vízespotharat, egyszer pedig, amikor nem volt meglegedve a szavazás eredményével, magához ragadta az urnát és széttepte a szavazó-cédulákat.

Sternberg hadjárata nem I. Ferenc József személye ellen irányult, hanem csak környezete ellen, de Sternberg nem szerezte a pasztellszíneket és így néha keményen és durván beszélt az uralkodó magas koráról. Amikor azután I. Ferenc József háttérbe szorult, legalább a katonai kérdésekben és Ferenc Ferdinánd vette át a hadsereg ügyének intézését. Sternberg újból elégedetlen volt. Nem osztotta Ferenc Ferdinánd ítéletét a fontos állásokba emelt tábornokok egy részéről és egyszer elment odáig, hogy visszavonta Ferenc József ellen intézett támadásait, mert ami felváltotta az öreg urak korszakát: az nézete szerint nem volt jobb a régi rendszernél.

A Sternberg-ügy epilógusa gyanánt a régi osztrák-magyar hadsereg tábornokainak és tengeri nagyjainak egy sora Schober rendőrfőnöknél tiltakozott az ellen, hogy a Jockey Club mások bocsátásában gázolhat és csodálkozását fejezte ki azon, hogy a rendőrség kiutasít régi bécsi lakosokat, ha azok kellemetlenek a Jockey

Club számára. Így tehát Sternberg gróf elutazása után is folytatódik az általa indított hadjárat a Jockey Club ellen, ahol különben most mondott le az igazgatóság egy más affér következtében. Sternberg barátai most arról beszélnek, hogy följetenést fognak beadni a Jockey Club ellen azon a címen, hogy ott állandóan tiltott kártyajáték folyik igen magas tételekben és ez az exkluzív klub nem elég exkluzív akkor, ha nagy játékosok kérnek helvet a kártyaasztal mellett.

A chicagói egyetem két hallgatója „sportból” gyilkolt

Chicagóban tíz nappal ezelőtt meggyilkolták Jakob Franks dús gazdag gyáros 14 éves Robert nevű fiát. A rendőrség óriási apparátussal fogott a titokzatos gyilkosság felderítéséhez, amely egész Chicagó lakosságát hallatlan izgalomban tartotta.

Amikor Franks Robert eltűnt otthonról, egy ismeretlen ember telefonon felhívta édes apját és tízezer dollárért hajlandónak mutatkozott elárulni, hol van az eltűnt Robert. Már el akart indulni a telefonon megjelölt helyre Jakob Franks, amikor jelentették, hogy Robert hulláját megtalálták a város határában egy tó partján, és izgatva sülyesztve. A rendőrség először azt szeretné volna kideríteni, ki volt a rejtélyes telefonozó, akiről Jakob Franks csak annyit tudott mondani, hogy nagyon intelligens, mivel ember lehetett, észre vette a hangjáról és beszédéről. Egyetlen pozitív nyom egy szeműv volt, amelyet a holttest mellett találtak.

A detektívek azon a nyomon indultak el, hogy a telefonozó ember művelt volt, megfigyelés alá vették az összes professzorokat, orvosokat, tanárokat, ügyvédeket, írókat, újságírókat. A rendőrség hosszas, kitartó nyomozás után megállapította, hogy a szeműv Nathan F. Leopold egyetemi hallgatója, aki a chicagói egyetem legszemélyesebb hallgatója. Nathan F. Leopold a rendőrségen beismerte, hogy ő és ugyancsak tizenkilenc éves egyetemi hallgató barátja, Richard Loeb gyilkolták meg Franks Richárdot. A tizenkilenc éves gyilkos dús gazdag szülők gyermeke, hat nyelvet beszél és ornitológiában már is jó hírnévre tett szert. Amikor az egyetem rektora tudomást szerzett Nathan F. Leopold elfogatásáról, az újságíróknak kijelentette, hogy mióta az egyetem fennáll, Nathan F. Leopoldnál zseniálisabb tanítványa nem volt.

— Sportból gyilkoltuk meg Franks Robertet — mondotta Nathan F. Leopold a rendőrségtisztnak. — Kíváncsiak voltunk, milyen érzés támad az emberben, ha gyilkol. A város határában gépkocsinkba vettük, reszelővel agyon vertük. Közben figyeltük az arcvonásait.

Az amerikai közönség, amely pedig szenzációk dorgában igazán el van kényeztetve, egy hét óta azt lehetne mondani magánkióvulván. A lapok a gyilkosság részleteivel vannak telve. A gyilkosok szülei pedig nem hisznek a fiuk bűnösségében. Amerika legkiválóbb védőit kérték föl, hogy képviseljék őket a bíróság előtt.

* Karlsbadi, Salvator, Málnási Mária vizek friss, tavaszi töltésűek megérkeztek Wurst fűszerkereskedésbe.

NYOMTATVÁNYOK ÜZLETI KÖNYVEK IRODAI BERENDEZÉSEK

MÉGAY ÉS LÁSZLÓ

PAPIRKERESKEDESBEN, STR. AVRAM IANCU (KOSSUTH-UTCA 2. — INTERURBAN TELEFON 623.

KÖZGAZDASÁG

Miért kell a pénzeslevelekért a postára menni?

A postafelügyelőségnek az a rendelete, hogy a pénzeslevelekért a 2. számú postahivatalhoz kell menni, kereskedelmi és ipari körökben azt a véleményt váltotta ki, hogy ez elhibázott intézkedés. Beavatott helyről most a következőket közlik velünk felvilágosításként, amely magyarázata ennek az új intézkedésnek okait az érdekeltek elé tárja.

Régebben — mondja információnk — nem volt nagy forgalom a pénzes levelekben, meri ki küldött volna pénzt levélben, mikor utalvány útján könnyebben és gyorsabban küldhette el a pénzt. Legfeljebb akkor vette igénybe a közönség a pénzes levelet, amikor eredeti értékpapírokat vagy pénznemeket kellett valahova küldenie.

Az a körülmény azonban, hogy az utalványokat csak hosszú idő múlva fizette ki a posta, arra indította a közönséget, hogy maga küldje el a pénzt az ügyfeleinek, hogy ez idejekorán megkapja az üzlethez szükséges összeget.

A pénzes levelek forgalma tehát emelkedett s míg eddig naponta 4—5 darab érkezett egy-egy hivatalhoz, az utóbbi időben olyan nagy számban érkezett pénzes levél mindenfelé, hogy a pénzeslevél-kézbeseítők táskájába nem fértek el a pénzes levelek. Ezért keletkezett a rendelet, amely a közönséget arra kényszeríti, hogy a pénzes leveléért a postahivatalhoz menjen, ott magát igazolja különböző okmányokkal, amely igazolások lassankint az állampolgárság vagy az utlevél-igazolásokig érnek fel.

Nem vették ugyanis észre az összefüggést a pénzes levelek és az utalvány-kézbeseítések között. Mert ha észrevették volna a pénzeslevél forgalom emelkedésének okait, egyszerűen az utalványok gyors és pontos kifizetését kellett volna a pénzeslevél-forgalom emelkedésének okait, egyszerűen az utalványok gyors és pontos kifizetését kellett volna életbe léptetni s ekkor a pénzeslevelek száma leesett volna a régre s a pénzeslevélhordó újból el bírta helyezni táskájában a pénzesleveleket. Így pedig a közönséget lehetetlen igazolások alá vetik, járják, elküldik, míg nehezen pénzhez jut, amelyet azért kap pénzeslevélben, hogy ne kelljen várni hetekig az utalványok kifizetésére.

S még egyet: Megnőtt az ajánlott levelek száma is, épp az utalványkinemfizetések miatt. Ha valaki ma 100—200—500 lelt akar küldeni, ajánlott levélben juttatja el az érdekeltnak. Viszont ez a körülmény okozza az ajánlott levelek kifosztásának megnövekedését.

Igy lesz egy elhibázott intézkedés forrása további rendellenességeknek és károsodásoknak. Ha az utalványkifizetés gyors rendszere beáll, a többi visszasság is azonnal megszűnik.

— Aranyvaluta lesz Romániában. A nagyváradi kereskedelmi és ipari érdekeltségek Bukarestben járt képviselői arról értesültek, hogy a kormány aranyvalutát tervez. Az aranyvaluta Németországban bevált, utána Ausztriában vezették be s most Magyarországon kezdték meg az aranykoronában való számítást. Dr. Fried János, a Kereskedelmi Csarnok főtáskára már megkezdte az aranyvaluta bevezetésére vonatkozó tanulmányait a tekintetben, hogy minő eltolódást jelent a kereskedelmi és ipari számítások és fizetések tekintetében.

Férfi szalmakalapokat divatos, finom kivitelben az előrehaladott idény miatt minden elfogadható árban adunk, női és férfi szalma és filckalapokat alakítunk, festünk és tisztítunk gyárunkban Regele Ferdinand 20. (volt Friedländer kalapgyár.)

HELLER & DEUTSCH

Strada Nicolae Iorga (volt Zöldfa)-utca 21 szám alatt.

Lepedatu kultuszminiszter beszámolója Csékén és Belényesen

A csékei választókerületben vasárnap mondotta el beszámoló-beszédét dr. Lepadatu Sándor kultuszminiszter, a kerület képviselője. A minisztert elkísérte útjára dr. Popovici prefektus, Tempelean alispán, Papoduoff bankigazgató, Negulescu ezredes képviselő és Chirilla Agoston megyei főjegyző.

Nagyváradról reggel kilenc órakor indult az autó és egy órai út után érkezett Csékére. A falu előtt több mint 100 tagú lovasbandérium várta a járás képviselőjét, Lepadatu kultuszminisztert és a falu bejáratánál diadalkapu. Elsőnek Botoc eszperes és dr. Sferle főszolgabíró üdvözlötték a minisztert a járás népe nevében. Első alkalom, hogy Lepadatu, a kerület képviselője, mióta kultuszminiszter, felkereste kerületét. Ezt az alkalmat megragadják arra, hogy a nép bizalmáról és a gazdaságáról biztosítsák és kéri a minisztert, fejezze ki az uralkodó előtt is legőszintébb hódolatukat és szeretetüket. Lepadatu kultuszminiszter válaszol a beszédekre, kijelenti, hogy azért jött ide, hogy mint a kerület képviselője elmondja, hogy ez a kormány az alatt a két év alatt, amióta az ország sorsát intézi mit tett a nép érdekében és mit tett ő maga, aki képviselője a kerületnek.

A járási főszolgabírótság előtt, ahol tribün van felállítva és sok száz főnyi tömeg várja a vendégeket Moga nyugalmazott tanító, a liberális párt csékei szervezetének elnöke köszönti a minisztert, aztán megnyitja a népgyűlést.

Lepadatu Sándor kultuszminiszter ezután beszámoló beszédéhez kezd.

Elmondja, hogy két évvel ezelőtt, amikor a kormány uralmára került és Bratianu miniszterelnök édesapja nyomdokain haladva, megkezdte a háborúból felépült ország konszolidációs munkáját, a párt és a kormány 4 nagy feladatot tűzött maga elé. Hogy az egyesült Romániának új, korszerű alkotmányt adjon, hogy a népet hozzájuttassa az ország földjéhez és erdeihöz, amelyek a népet illetik meg, hogy az ország költségvetését egyensúlyba hozza és végül az iskolák és egyházak sorsát rendezze úgy, ahogy azt az adott viszonyok megkívánják. A kormány tagjainak meg volt az erkölcsi ereje és a nagy tudása ahhoz, hogy ezt a munkát az ország konszolidálására elvállalták. Ma már van az államnak új és egységes alkotmánya. A kisajátítások és a földosztás befejezéshez közelednek s ahol a népet sérelmezte, azt a sérelmet orvosolni fogják. Az ország költségvetése egyensúlyban van, sőt már hozzákezdünk — mondotta — a régi adósságok kifizetéséhez is. A kulturális törvények beteljesítésére most kerül a sor. És ígérem önöknek uraim, hogy ezt a munkát, amelyet megkezdettünk, folytatni fogjuk addig, amíg Románia helyzete úgy kívánja, hogy mi dolgozzunk az állam érdekében.

Arra kérem a járáson minden lakóját, hogy bármi sérelem éri őket, vagy kívánságuk van, vezetőik útján keressenek fel bizalommal és én igyekezni fogok, hogy választóim érdekeit megvédjem.

Nagy tetszéssel fogadták a miniszter programbeszédét.

Popovici prefektus beszéde

Ezután dr. Popovici Miklós a megye prefektusa beszélt az összegyűlt néphez. — Örülhetünk annak, — mondja — hogy választottjuk, a járás képviselője Lepadatu Sándor kultuszminiszter előtt ide, hogy elmondja önöknek, hogy amióta képviselője a járásnak ő és kormánya mit tettek a népet. Ugy történt, ahogy vártuk, munkájuk eredményes volt és a fejlődést biztosították és a nép érdekeit mindig és mindenkor szem előtt tartják.

Dr. Cosma Gábor szenátor mond ezután hosszabb beszédet a néphez, majd Popovici prefektus felolvassa az uralkodóhoz és Bratianuhoz intézett üdvözlő távirat szövegét.

Az iskolagyermek hosszú sora vonul ezután a miniszter elé és Dimitriu Petrilă, egy kis diák mond beszédet és nyújt át nagy virágcsokrot a miniszternek.

Moga elnök berekeszti a beszámológyűlést.

Ezután a főszolgabíróstagon fogadta a miniszter a járás 10 községének küldöttségeit, akik sérelmes ügyeiket tarták fel a miniszter előtt. Legnagyobb részt a földosztás ellen panaszkodnak s segítyt kérnek arra, hogy abból iskolát építhessenek, vagy a már felig megkezdett építést befejezzék.

A bankett

Egy órákor délben a kaszinóban gazdag bankettet rendeztek a nagyvárad vendégei tiszteletére. A banketten Lepadatu kultuszminiszter az uralkodóra és a miniszterelnökre, Cosma szenátor a miniszterre, Popovici prefektus szintén a miniszterre ültette poharát, majd Negulescu képviselő a liberális párt szervezetére ülti poharát. A bankett végén a miniszter kijelenti, hogy a Kaszinó kulturális céljaira 5000 leít ad.

Beszámoló Belényesen

Két óra után indul el az autó Belényes felé. Robogányban a jegyző és a lelkész üdvözlők a minisztert, Belényesben pedig a város határánál Kretz Viktor főszolgabíró és dr. Coste Stefan tanár pártelnök köszönti az érkező képviselőt. A beszámológyűlés a városházán volt. Coste nyitja meg és dr. Cosma Gábor szenátor jelenti be, hogy a miniszter beszámoló eddigi munkájáról. A miniszter a beszámoló beszéde után, amelyben ugyanazt mondja el, amit a csékei kerületben, Negulescu ezredes mond hosszabb beszédet, majd a miniszter fogadja a küldöttségeket.

A püspöki palotában adott uzsonna után indulnak haza a nagyvárad vendégei.

Katonahalál

A felső vasúti híd felé szombaton délután kivezényelték néhány század katonát fürdeni. Nem oda, ahol régebben a katonák fürödtek, a vasúti hídtól lefelé eső partra, ahol kis deszkafal takarta el őket az arra járnai kényeszerű nők és gyermekek elől, hanem a Stern-szöllővel szemben lévő szeszélyes, mély vízbe. Emléksznék arra is, hogy amikor a katonák hozzájuthattak a szabadban való fürdéshez, mögöttük egészségügyi katonák vitték a mentőeszközöket, hordágyakat, köteleket, csákyákat. A katonák akkor uszónadrágot viseltek.

Most semmit se láttam ebből. A katonák meztelenül, tömegesen rohantak a sebesen folyó vízbe s én, aki tulsó oldalról néztem a sok meztelen embert, arra gondoltam, hogy mi történik azokkal, akik nem tudnak uszni ebben a kiszámíthatatlan vízben, amely nekik medrében elsodort cementtömbök leskelődnek a gyöngye uszókra. A víz tele volt emberekkel, cupa katonákkal s előttem vitt a víz sodra egyet, aki alig tudott uszni s nehezen kapaszkodott meg egy köb. Vajon ki vigyáz ezekre a szegény emberekre, akik faluról jöttek, kis patakok mellől, ahol nem fenyegeti őket vízbefúlás, mert sokéles a víz. A katonákon látszott, hogy rég nem fürödtek s hazamemlékeztek a Körös földessárga vizéről, amely a fenékgátról szakadatlanul esik lefele s üzeneteket hoz a havasokból.

Elhessegettem az aggodalmakat s arra gondoltam, hogy bizonyára van oldalt, hátul, lent és fent, de különösen lefelé néhány uszítudó sarzsai, aki vigyáz a fürdőző katonákra s ha észreveszi, hogy valamelyik fuldoklik, vagy közel-lábbal kiülködik, vagy segítségért kiabál, rögtön odauszik és kihúzza a szerencsétlent. Nézetem a tömördek embert, amely a vizet ellepte, locskolódva, kiabálva, a vizet csapkodva s eszembe jutott egy horvát katona, aki a számam láttára fult bele a vízbe. Harmadmagával indult neki a tulsó partról s csak kettő érkezett meg. A harmadik elünn a vízben s a kettő azt se tudta, hogy jutott hozzájuk. Egyszerűen elmerült, minden jel, zaj és kapkodás nélkül, szerényen, egyszerűen. Lesz-e itt hasonló?

A néhány száz katona kiabált, tréfált, mosakodott, spriccelte a vizet s egyszer egy kiáltás hangzott a partról. Egy katona hívta a másikat, de nem találta. Össze-vissza szaladgált, mindenkit meg nézett s nevé kiáltotta: Juon, Juon! Nemsokára mindenki ezt kiáltotta, de hiába. A katona elünn, száz és száz ember között, akiknek nem volt ruha, s hiába volt minden keresés, kiabálás, a katona nem jelentkezett s ruháját más vitte haza. Jöttek a tüzők, mentők, csónakosok, a vashíd alatt a körakás előtt csákyákkal kutatták a vizet, de ez nem adta ki áldozatát.

A csere tehát nem megfelelő. A régi helyen, a Spitz-teleppel szemben katonahalál sose történt. E szegény, névtelen katona esete talán megváltoztatja a fürdőhelyet, ahol biztonságban fürödhet a katona.

(sz.)

TÁVIRAT

Felvevő állomása: Nev-York	1924. VI. 16	Leadó állomás:	Nagyvárad
Dorian Terrasse			
Nagyvárad			
Elsoe elemista vizsgám miatt vissza kellett utaznom Nev-Yorkba turné egyeloere elhatalasztva váradí koezoenség nézze meg Daddyt abban jobban játszoem mint életben			
Jackie Coogan.			

Egyik meséli a másíknak

hogy milyen olcsón lehet vásárolni jó és finom cipőket a

Selejtes cipőáruházban

Str. Teatrului (Szinház-ufca) 4. szám.

Haverda Mária Szabadkán

„Semmi részem nem volt anyám meggyilkolásában”

A világot felforgató események elfeledteték a Haverda-tünet, ami éveken keresztül izgatta az emberek fantáziáját, sőt az egész világot. 1911 április 19-én Szabadkán meggyilkolták özv. Haverda Boldizsárnét, egy dúsgazdag szabadkai ügyvéd özvegyét. A gyilkosnak semmi nyoma sem volt. A temetésen megjelent Haverda Mária, a meggyilkolt leánya is, sőt még díjat is tűzött ki a gyilkos kézrekerítőjének. A temetés után pedig letartóztatták Jánossy Aladárt és Vojtha Antait. Eleinte tagadtak, de egy hónapi fogság után Jánossy bevallotta, hogy ő lötte agyon Haverdánét, Vojtha tanította revolverrel céiba löni és Haverda Mária birta rá a gyilkosságra. A szabadkai főtárgyalás két ízben is megszakították és a bűnügy elbírására a szegedi, majd a pesti törvényszéket rendelte ki az igazságügyi miniszter. A szegedi esküdszék felmentette a „szép Mariskát”, Budapestén pedig — noha váltig hangoztatta, hogy semmi része nincs anyja meggyilkolásában — Haverda Máriát 12 évre, Jánossyt 15 évre, Vojthát pedig 8 évre ítélték.

A három főtárgyalás negyvenöt napig tartott és nem egy olyan esemény történt az alatt, ami világszenzációvá vált. Meggyanúsították a szabadkai vezetőügyészt, hogy éjszakánként bejár Haverda Mária cellájába és udvarol a szép foglynak. Az érdeklődés akkor sem kisebbedett Haverda Mária iránt, amikor Mária-Nosztára, a női fegyházba szállították. Ott meg mutogatták az apákak belépődíjért Haverda Máriát úgy, hogy az igazságügyi miniszternek kellett erősen megtiltani.

Haverda Mária rokonai látogatására a napokban Szabadkára utazott. Egy újságírónak a következőket mondotta a még mindig szép és érdekes multu nő: — Még az édes anyám sírjánál sem voltam, nem volt időm. Látja nem változtam, ugye nem is öregedtem? A hajam csak azért van rövidre vágva, mert hullott, nem akarom magam fiatalítani.

Jánossy a fogházban meghalt, ezt tudják, Vojtha kiszabadult, Pesten hivatalnok. Én Nagytéténybe mentem, ahol tejcárnokom van. Nagyon jól megy az üzletem. Sok olyan vevőm van, akik tudják a multamat és direkt azért vásárolnak nálam. Nem röstellem a multam, most is vallom, hogy semmi részem nem volt édes anyám meggyilkolásában. A szegedi felmentő ítélet után én Dalmáciába utaztam. Szabad voltam, kiutazhatam volna Amerikába. A mult vidámabb epizódjaira is emlékszem.

Jó kis zri volt az ügyéssel, mi? Arról irtak sokat. Jó dolgom volt a fogházban, Mária-Nosztán is, ahol egy percre sem jártam rabruhába.

Nem ismernek már meg engem a régi barátóim, udvarlóim, táncosaim. Mindenki elfelejtett. Csak a kofák ismertek meg a piacon. Az is valami. Talán azért, mert a hajam egy kicsit őszül. No, majd ha legközelebb jövők, kisüvickolom... Így talán rám ismernek majd.

KEPES ELEK

orvosi kötszerész, Sas-passage 20. szám
Saját készítményű **SERVKÖTŐK, HASKÖTŐK,**
speciális kötszerek, női és férfi övszerek

**Harisnyát vásárolhat
de jót és olcsón csakis
FISCHER áruházában**

Sas passage, a virág üzlettel szemben

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR:

Kedd: Román előadás, kezdete 9 órakor.

Szerda: Rigolettó, Elena Dragulescu és Gh. Teodorescu vendégjátékával, bérleten kívül, felemtől helyárakkal.

Csütörtök: Fekete banda, Fehér és fekete, bohózat-ujdonság 1-ször, A) bérlet 125. sz. (Utolsó A) bérlet.)

Péntek: Carmen, Gh. Teodorescu vendégjátékával, felemtől helyárakkal, bérleten kívül.

Szombat d. u.: Gyermek kabaré: Dani-Dini feltepte, táncok, mókák, mérsékelt helyárakkal.

Szombat este: Antónia, vígjátéki ujdonság 1-ször, bérleten kívül.

Vasárnap d. u.: Szultána, mérsékelt helyárakkal.

Vasárnap este: Antónia, vígjátéki ujdonság, 2-ször, bérleten kívül.

Hétfő: Antónia, bérleten kívül, ujdonság 3-szor.

— **Mint ha álom volna.** Barna Izso és Kulinyi Ernő ügyes, romantikus szövegű, kedves hangulatú zenéjű operett szombaton este került bemutatásra. Egy magyar fogoly regényes hányattatásának és szerelmének története. Hetényi főrendező nagy gondja és szeretettel dolgozta ki a darabot és a szép kiállításra is nagyon ügyelt. A táncokat Misoga és Horváth Marietta tanították be. A szereplők Pogány Janka, Zilahy, Kovács Kató, Madas, Borovszky, Békési, Vigh, Galambos jobb ügyhöz méltó buzgalommal játszottak. A magyar táncot sokszor megismételtette a sajnós, gyér publikum. Különösen ügyesek voltak a kis Czabó Gitta és Dajka Margit. Nagyobb érdeklődést is megérdemelné a darab.

— **Rigolettó és Carmen.** Igen nagy az az érdeklődés a szerda és péntek esti operaelőadás iránt. E két estén Románia legkiválóbb két énekművészt lesz alkalmunk hallani, akik legutóbb a kolozsvári Magyar színházban arattak fényes sikert. Dragulescu Rigolettóban Gildát, Teodorescu pedig a címszerepet éneklő Verdi e gyönyörű operájában. Pénteken Carmenben Teodorescu fogja a Torreadort énekelni. Carmenben a címszerepet Gavora fogja énekelni, aki a budapesti Operánál a próbaéneklés alatt ugyancsak a Carmen énekelte hatalmas sikerrel. Mindkét operában a többi szerepeket a társulat operagyűjtése éneklő Várad karnagy vezénylete mellett. Mind a két operaelőadás bérleten kívül és 50 százalékos helyáremeléssel kerül színre.

— **Fehér és fekete — Fekete banda.** Csütörtökön este két ujdonságnak lesz a bemutató előadása. A Fekete banda egyfelvonásos — szatirikus bohózat, melynek szerzője R. Voinescu. A bukaresti színházakon igen sokszor és nagy hatással adták e bohózatot, melyet Kádár Imre fordított magyarra. Utána Satzina Guitry ragyogóan ötletes új négy felvonásos bohózatát, a Fehér és fekete mutatja be a színház. A főszerepekben Gellért Irén, Kiss Gyuláné, Pogány Janka, Tóth Elek, Harsányi, Földes, Madas és Galambos. A Fekete banda főszerepeit Harsányi, Földes, Pattantyus, Galambos és Bereng játsszák. Mindkét darabot Tóth Elek rendezi. A Fehér és fekete Karinthy Frigyes fordította és ez is már kétségtelen nagy biztosítéka a sikernek.

— **Antónia.** Nap-nap után nagy kedvvel és becsvágyal próbál a színház egész személyzete Lengyel Menyhért új darabjára, az Antóniára, melynek szombaton este lesz a bemutató előadása premier helyárak mellett. Az Antónia minden egyes felvonása oly érdekesen van megírva, hogy nálunk is föltétlen sorozatos előadásokat fog kiváltani Lengyel Menyhért e legújabb műve. A címszerepet Jósika Mici játssza, aki ezen alakításával újra meg fogja hódítani a közönséget. De kitűnő szerepet játszanak a darabban még Kertész, Zilahy, Pogány, Körösi Juci, Tóth, Harsányi, Földes, Sor, Galambos és Madas. Az Antóniát Parlasi igazgató rendezi, a II-ik felvonás Ritz-étterme valósággal szennzációként fog hatni. Különös érdekessége az Antóniának minden nagy-

szerűsége mellett az, hogy Bura Károly és Sany bandájukkal a II-ik és III-ik felvonásban előfordul francia és magyar dalokat esténként felváltva játszó. Az Antónia szombat, vasárnap és hétfőn bérleten kívül, kedden pedig B) bérletben lesz a színház műsorán.

— **Délutáni előadások.** Szombaton délután egy nagyszabású változatos műsori gyermek kabaréban lépnek fel a társulat legjobb erői, a kabaré legnagyszerűbb száma, Dani és Dini vizsgáznak címmel. Vasárnap délután pedig a Szultánának lesz az első mérsékelt helyárú előadása, a bemutató előadás szereplőivel.

SZEPSÉGHIBAIT tökéletesen eltávolíthatja, arcba-jakat, sepleőt, szemölcsöt végleg, utónyomok nélkül **D. Sternberg Helén** kozmetikai intézetében, **Maria Kiralyne (Bemer)**-ter 3. l. em.

Lüster, ruhavászon, tennisz-nadrág szövet

különlégességek nagy mennyiségben érkeztek
HAVAS és GRÜNFELD
posztóáruház, Str. Avram Jancu (volt Kossuth-Lajos-utca) 8. szám. (Sas átjáróval szemben)

SUCHARD
KAKAO
FELÜLMULHATATLAN

Lego'csóbb'nyári vacsora

a Kemény-féle
huskonzerv, májpástétom,
hasché, guiyás, frankfurti
Kapható 1/2, 1/4, 1/8, 1kg. dobozokban minden jobb túszer és csemege kereskedésben

Képviselőt viszonteladók részére

Klein Odön

Oradea-Mare, Str. Petru Maior (Ör-u.) 7.

Üzlet áthelyezés miatt összes áruimat u. m.

Zsák és Ponyva
kötél, zsinag, tömlő, heveder,

Nyugagy, vasagy, matrác, stb. naplapon átul végkiarúsítom!!

Weisz Kálmán
Piafa Mihai Viteazul (Nagypiac-tér) 10. Telefon 905.

ÚJ DONSAKOK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Strada Printul Carol (volt Szilágyi Dezső-utca) 6.
Kiadóhivatal: Sonnenfeld Adolf Részvénytársaság

Telefon 38.

Előfizetési díj helyben egész évre 600 lei, félévre 300 lei, negyedévre 150 lei, egy hóra 50 lei; vidéken egész évre 720 lei, félévre 360 lei, negyedévre 180 lei, egy hóra 60 lei.

Előfizetőket és hirdetőket elfogad a kiadóhivatal és a Hegedűs Hírlaproda. (Telefon 121-01.)

* A román pünkösöd. A görög keleti és görög katolikus vallású keresztények imádatosan szép tavaszi ünnepét, a pünkösödöt tegnap ünnepelték meg. Vasárnap a görög keleti székesegyházban Ciorogariu Roman püspök misét mondott fényes széklettel. Az ünnepi misén ott volt a nagyváradi román társadalom előkelősége, hatóságok és a katonaság képviselői. A ötfékonv egyesületek utcai gyűjtést rendeztek az ünnep mindkét napján, szép anyagi sikerrel.

* Maros Gábor hazaérkezett. Maros Gábor pénzügyi inspektor előző két hónap alatt súlyos betegséggel szabadságra ment. Közben kinevezték Bihar, Kolozs és Marostordamegyék pénzügyi inspektorává. Maros Gábor tegnap egészségesen hazaérkezett s elfoglalta hivatalát.

* Román baptisták keresztelője. A harmadik vashidnál, a Körös-vízában tegnap délután 2 órakor a román baptista egyház negyvenkét új hívőt keresztelt meg. Mintegy kétezer ember gyűlt a keresztelőre, a rendőrség több főtisztje megjelent és a román intelligenciája közül számosan. Tirban Ioan feketetői és Viskás Mihály görbendi prédikátorok beszéltek, akik aztán a vízben megkeresztelték az új hívőket, akiknek többsége Görbéd és Feketető községbe való. Az új hívő nagy része leány és asszony, a kisebbik rész fiatal és öreg férfi volt. Az egyházi énekeskar éneke mellett történt a vizálámerítés és keresztelő, amely után a parton felállított két sátorban öltöztek át nedves ruhájukból az új hívők.

* Személyi hír. Szőke Sándor urat, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank igazgatóját a „Franco Romana” Altalános Biztosító R. Társaság folyó évi május hó 2-án megtartott közgyűlésen az intézet igazgatósági tagjává választotta meg.

* Minden községi előjárásnak! Közudomás, hogy minden község kötelezett rendszeresen felszerelt 2 ágyas komplett pihenőhelyet készen tartani az őriaratot végző csendőrok részére. Amde sok községen ezen berendezések egyáltalán nem, vagy csak nagyon hiányosan léteznek. Ezen könnyítendő, az alulírott vállalkozó elkészítette az összes szükséges leggyorsabb ágyfelszereléseket és azokat a községeknek napi áron alul nagy kedvezményre kiárusítja 2 héten belül. A cég címe: Weisz Kálmán, Piata Mihai Viteazul (Nagy piac-tér) 10. Telefon 905., ahol személyesen, vagy telefonon közelebbiek meg tudakolhatók.

* Gyilkosság Piskolton. Tegnapelőtt Piskolton Kovács Lajos és testvéröccse régóta húzódo vagyon vizsályból kifolyólag agyonverték unokatestvérüket, Kovács Károly 36 éves piskolti gazdálkodót. A gyilkosságot az utcán történt. Hatalmas dorongokkal verték agyon Kovács Károlyt. A gyilkosokat a csendőrség le tartóztatta.

* A nagyváradi iparostársadalom gyászja. A nagyváradi előkelő iparostársadalom értékes, sok jó példát mutató tagja, Feinsilber Mór, aranyműves vasárnap éjszaka 64 éves korában agyvérzésben elhalt. Feinsilber Mór, mint a becsületes munkást, a nagyszerű iparos mintaképét

A nagyváradi uriaszonyok és leányok műlpari tanfolyama

A házi műlpari tanfolyam résztvevői, akik a Körös-utca 27. sz. alatt, a Botto-féle volt főiskola termében gyönyörű kiállítást rendeztek. A kiállításnak ma van a harmadik, illetve utolsó napja. A tanfolyamon az alábbi hölgyek vettek részt:

Első sorban: Kovács Ica, Viorica Selez, Silviu Puta, Peli Pop, Harstein Berta, Biró Annus, Guttmann Annus, Hajdu Manci, Irina Popa. Második sor:

Fried Erna, Haasz Margit, Kovács Manci, Diós Klári, Török Margit, Engel Stella, Varró Olga, Irina Chisut, Kepes Irénke. Harmadik sor: Nussbaum Erzsike, Schwarzé, Porjesiné, Valcanu Valeria igazgató, Gulyás Károlyné tanárnő, Wallersteinné, Rosenberger Rózsika, Lőrincz Ila. Legalsó sor: Anrica Chisut, Grünstein Ila, Burger Olga, Fekete Böske, Spitz Rózsika.

értékelte mindenki és ravatalát nagyszámu családja veszi körül. A gyászolók között ott voltak özvegye mellett vejei, Pásztor Bertalan ny. városi tanácsos, Fehér Ferenc budapesti papirkereskedő, Klein Miksa marosvásárhelyi üvegkereskedő, Kiss János, a barátai bányatelep igazgatója és Kramer Ödön zeneszerző feleségeikkel, továbbá özv. Grünwald Józsefné és Fenyves Ernő gyermekei és unokái. Rajtuk kívül dr. Fenyves Soma orvos bátyját, Weér Imre újságíró, dr. Winkler Lajos orvos, dr. Winkler Tibor ügyvédjelölt, Winkler Ilus férjezett Méri Béláné nagybátyjukat gyászolják. Temetése kedden délután 2 órakor lesz a Cuza Voda (Szacsavay-utca) 54. számú gyászházból. A részvéltatógatóknak hosszú sora keresi föl a gyászhatat és mélyseges megilletődéssel kondoleálnak a mélyen súlytolt családnak.

* Öngyilkos fiatalasszony. Tegnap délután Váradszöllősen öngyilkos lett Szabó Lajos kereskedő 26 éves felesége. A fiatalasszony csonttuberkulózisban szenvedett, ezért úgy elkeseredett, hogy több ízben kijelentette hozzátartozói előtt, hogy megvált az élettől. Tegnap délután lámpabélre felakasztotta magát. Amikor észrevették, már kiszenvedett. A tragikus sorsu fiatalasszonyt ma temették el nagy részvét mellett.

* A Várady Zsigmond-utca kövezése. A Várady Zsigmond-utca régóta fájo se be a városnak. Ez az utca végig tele van szép, modern házakkal, de olyan gondozatlan és piszkos, hogy az ottlakás veszélyes. Egyenesen járványfészket csinált a főmérnöki hivatal részvéltensége ebből az utcából, ahol most, majdnem minden hónapban járványos beteg van. Már két éve megígérte a tanács, hogy legalább kikövezteti ezt a forgalmas utcát, de az ígérést máig sem váltották be. Holott bizonyos, hogy a Páris-patak elbortozása, vagy a Lukács György-utca elejének kiaszfaltozása nem olyan sürgős, mint az, hogy a Várady Zsigmond-utcát megtakarítsák a dögletes büztől és szemettől, hogy végre ki is kövezzék. Tegnap az utca lakói küldöttségi leg a városházán jártak, hogy az utca kö-

vezését sürgecsék, de ünnep lévén, sem a polgármestert, sem a főmérnököt nem találták. A delegáció ma újból felkeresi a város urait kérelmével.

* Csendőrpihenők felszereléseinek kedvezményes kiárusítása még csak rövid ideig tart a Weisz Kálmán-cégnél. Minden község intézkedjék saját érdekében!

* Eljegyzés. Tóth Ferenc és Barabás Ella házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

* Pöstyéni vámkirendeltség. Minthogy május 1-től kezdve itt egy vámkirendeltség működik, a nagy podgyások is Pöstyénbe adhatók fel közvetlenül és az ellenőrzés is ugyanitt történik.

* Divatos sima és mintás nyers selymek, marcisetek, grenadinok, crem szövöttek Rimanóczy-utcán, Kertész Reclám üzletében olcsóbbak, mint bárhol.

* Igyunk kizárólag Dreher-Haggenmacher sört! Mindenütt kapható már!

* BORTNÉLKALAP 200 lei a „Ritában.”

**Nap-
és esőernyők**
melyen leszállított olcsó árban kaphatók
Blum Vilmosnál
a Körösparton

**Szines grenadin és opál-
batiszt! minden színben!**

Hajnal és Rózsá
Str. Iosif Vulcan (Nagy Sándor-u) 1.

LEGUJABB

Mussolini mozgósít a szociálisták ellen

Véres összeütközés a nagy városokban.

Róma, június 16. Tekintettel arra, hogy több helyen véres összeütközések voltak, a nemzeti miliciát részben mozgósították.

Róma, június 16. A Vico tavat átkusztatták, mert feltehető, hogy Matteotti holtestét merényleti beledobták, de a kutatás teljesen eredménytelen.

Mussolini a parlamenti többség végrehajtó bizottságának ismertette a kormány és a rendőrség által foganatosított intézkedéseket és hozzáfűzte, hogy a kormány kész arra, hogy minden kísérletet elfojtsa, amely a közönséges bünténypolitikai kiaknázására irányulna.

A rendőrség meggyőződése az, hogy Matteotti meggyilkolták.

Sardelli szocialista képviselőt ma lázítás címén letartóztatták.

Rómában, Milanóban és Firenzében számos házkutatást tartottak. Milanóban az Arditti di Guerra otthonban bombákat, egész fegyverraktárt és elrejtett gépfegyvereket találtak. Kilenc személyt letartóztattak.

Rómában, Milanóban és Nápolyban a szociálisták összeütköztek a fascistákkal. A nápolyi diákok gyászik jelölül az egyetem zászlóját felárborra eresztették. Egyes helyeken Nitti-t éltették.

A német kormány állásfoglalása és az új francia kabinet

Karlsruheban Stresemann német miniszterelnök a mai helyzetről tartott beszédet egy népgyűlésen. Azt mondotta, hogy a beletörődnek a háború elvesztéséből keletkezett helyzetbe, megfizetik a hadikárpótlást, de elutasítják azt, hogy a morális felelősségből minden kárpótlást nekik kellene megfizetni.

A külfölddel szemben hangoztatta, hogy a külföldi felfogás, mely Németor-

szág viszonyait kedvezően igyekszik felülmenni, nem feddi a valóságot. A szakértővéleményeket, melyek túlságosan magasan állapítják meg a normális szolgáltatásokat, csak úgy fogadhatják el, ha tekintetbe veszik a határozatokat, melyeket a német követelések áttalálása tekintetében hoztak.

Az új francia kormánnyal szemben illúziók nélkül, de elfogultság nélkül foglalt álláspontját a német kormány.

* **Pöstyén-gyógyfürdőn** teljes erővel folyik a szezon. A pompás Thermia Palace szállót, mely az összes fürdőkkel egybeépült, már rég megnyitották. Az árak meglepően mérsékeltek. A Thermiában már napi 65 Kéért kapható lakás-penzióval. Felvilágosítások telefonon is: Mandics Andor „Angyal” droguéria Oradea-Mare Bul. Régele Ferdinand 1. Telefon-sz. 144.

* **A nők uniformisban járnak.** Párizsból írják: A nagyobb divatcégek tulajdonosai — az úgynevezett divatkirályok — nemrég értekezletet tartottak s ezen egyhanguan megállapították, hogy a nők közül lassanként kivész az egyéniség. — Ha ki-megyünk az utcára, vagy olyan helyre, ahol a legújabb divatkreációkat mutatják be, — mondotta többek között az egyik „király” — a legelső, ami szembetűnik az, hogy ezek a kreációk majdnem mind egyformák. Ugy hasonlítanak egymásra, mint az egyik tojás a másikhoz. A nők vakon követik a divatot s nem hajlandók meg-erőltetni az eszüket — kieszelni a maguk számára valamilyen egyénit! Ha a rövid szoknya divatos, akkor valamennyien rövid szoknyát viselnek, ha testhezálló a divat, akkor testhezálló ruhákat öltenek magukra s ha a mély kivágás a divat, akkor valamennyien mélyen kivágott ruhákban járnak. Nem mer közülük egyik sem a maga fejével gondolkodni s azt mondani — az én izlésem ez, ennek követek — az én izlésem ez, ennek követek. Gilbert Frankau, a híres angol regényíró nagy veszedelmet lát ebben az „uniformisban”. Frankau arra figyelmezteti a nőket, hogy a saját érdekükben ne törjék magukat annyira az uniformizáló divat

után. Ne felejtsek el soha, hogy a férfit csak az egyéniség vonzza, még akkor is, ha ezt az egyéniséget krinolin takarja.

* **Lábizzadást egyedül a Csanda-féle Podol gyógyít.**

* **Munkakiállítás az Orsolya-zárdában.** Az Orsolya-rend polg. iskolájának növendékei ismét munkakiállítást rendeztek, mely f. hó 16—30-ig mindehnnap d. e. 9—12-ig, d. u. 3—6 óráig megtekinthető. A kitarító szorgalmat, türelmet, ügyességet igénylő felhárítás, riselő, maderia, receptipír, frivolta, goblén, viktorja, villamunkák mellett nagy változatosságban láthatók az egyszerűbb kézügyességi, praktikus tárgyak. Mint a multban, úgy az idén is sok tanulsággal s nemes élvezettel tölthet el az érdeklődők lelket e munkakiállítás.

* **Adakozás.** Az izr. Nőegylet leányárvaházának adakoztak: Guttman Hermanné 50 lei, Weisz Gézané 50 lei, dr. Kádár Elekné 150 lei, Schleifer Vilmosné 25 lei, Munk Mórné ruhaneműt. Mely adományokért halás köszönetet mond az El-nökség.

Férfi ruhavásznak, lüszterek legolcsóbbak Ungár és Glück Del-Ka áruházában, Sas-passage

* **Új manometer, telefonkészülékek** izzólámpa minden feszültségre és alakban, nagyban és kicsinyben. Manometer javítását, telefon és villanyszerelést, esztorga és minden fémipari munkát szollikáron készít Rajz Andor electromechanikus, Szalárdi-utca 9. sz.

* **Legjobb arceszítő Földes Margitkrém**

* **Dr. Rácz Szanatórium és Gyógyfürdőintézet** Nagyvárad, Str. Pr. Carol 7. Vízgyógy., szénsavas, villany, fény, hő, beléző curáival gyógyítja az ideges, kimerült fej, szív, gyomor, bél, vese, tüdőbetegségeket. Hízó- és fogyókurák. 10. gyógmód 300 leitől kezdve. Szoba-penzióval napi 300 lei.

Grenadinok, epongeok, mosóárúk legolcsóbb bevásárlási forrása Ungár és Glück, Sas-passage.

* **A Gutenberg Dalkör kirándulása a Püspök-fürdőbe.** A kitünő Gutenberg Dalkör működő tagjai kellemes kirándulást rendeztek vasárnap, román pünkösd vasárnapján a Püspök-fürdőbe. Korán reggel indul el a tarka társaság gyalog, kisebb csoportokban a fürdőbe vivő országuton. Vidám hangulatban érkeztek meg a fürdőbe kilenc óra körül, rövid, egyszerű reggelizés, szalonasütés után elkezdtek a fürdő uszodáját és vig. nótázás közben lubickoltak egész délig. Délben ebéd következett. Mindenki előszedte a háztáskájában hozott elemőzsiát és jó étvágyal fogasztotta el annak tartalmát. A délután különféle játékok, kabarészámok, kuplék előadásával telt el. A fürdő közönsége nagy élvezettel vette körül a derék Gutenbergistákat és tapssal honorálta a szépségeket.

* **RITA UJDONSÁGAI FELTÜNŐEK** Telek-n. 24.

* **Feledi Sándor ingatlan értékesítő** irodája Szaniszló-utca 1. szám alatt van.

Darvas harisnyát a legjobbak.

* **Kesztenbaum Juliska** fűzőszalonjában, Rákóczi-ut a legfinomabb kézzel himzett női fehérnemű kapható.

* **„Kegelet” temetkezés a Sas alatt.**

* **Legszébb kalapok Moskovits Etelkánál.**

* **Modell-kalapok Moskovits Etelkánál**

TŐZSDE

Zürich, június 16. Nyitás: Newyork 56612, London 2446, Páris 3060, Bukarest 250, Budapest 0.0062, Bécs 0.0079 háromn., Prága 1665, Berlin 10 0-a 135, Milanó 2465.

Bukarest, június 16. A tőzsde az ünnep miatt zárva volt.

Zürich, június 16. Zárlat: Berlin 10 0-a 135, Amsterdam 211 ötnyolc., Newyork 566, London 2445, Páris 3130, Milanó 2430, Prága 1665, Budapest 6250, Belgrád 670, Bukarest 250, Bécs 0.0079 háromn.

Budapest, június 16. A hétfői értékpapírpiacl záratai: Angol-Magy. 55 fél, Magy. H. 583, Leszám. 82, Salgó 645, Al-lamv. 590, Keresk. b. 1255, Belvárosi 27 fél, Borsod-Misk. 139, Beocsini 970, Drasche 238, Ujlaki 205, Urikányi 1000, Globus 35, Olaszb. 22, Rima 88, Fegyver 1231, Ganz-Danub. 3300, Hoffer 168, Danica 120, Giza 56, Szászvári 360, Kőszén 3375, Mag-nezít 1950, Cukor 2975, Österm. 265, Oszt. H. 208, Kobura 47, Gummi 380, Ganz-V. 1540, Phöbus 41, Guttman 440, Ota 535, Szlavonia 106, Nasici 2300, Tröszt 106.

MOZI

— **A Dorian Terrasse szombat esti megnyitó előadása** valóságos társadalmi eseménye volt Nagyváradnak. Arra a hírre, hogy sok heti várakozás után végre megnyílik Nagyvárad legújabb mozgósínháza, hatalmas rajokban érkeztek az emberek. A nagygyógon kivilágított és csodásan berendezett mozgósínház egyszerűen fipprozta a közönséget. „A Ruruzló”, a

OPERÁK OPERETTEK
DAL-TÁNC-KUPLE UJDONSÁGOK

HEGEDÜS
HIRLAPIRODA
ZENEMÜ OSZTALYÁBAN.

Lüszter, ruhavászon és öltöny szövet különlegességek legolcsóbban

Székely posztóáruházában szereshetők be.

Strada Avram Ianon (Kossuth)-utca 5

Terrasse bemutató filme a legnagyobb lettsést váltotta ki. Az egyes jelenetek megérzett Kertész Mihály avatott rendezői keze; Várkonyi Mihály pedig ezzel a legújabb alakításával azt bizonyította be, hogy évről-évre mind nagyobb fejlődést mutat; a bájos Mary Kid „A Kuruzsló”-ban mutatkozott be a nagyváradi közönségnek, amely szimpátiával és tetszéssel fogadta a fiatal és tehetséges filmszínész szereplését. Ma, kedden utoljára kerül színre Földes Imre 7 felvonásban filmre dolgozott színműve, „A Kuruzsló”. A 6 órás előadás a Dorian-filmszínház nagytermében, a 9 órás előadás a gyönyörű Dorian Terrasse-on lesz megtartva. Kedvezőtlen idő esetén a 9 órás előadás is a Dorian-filmszínház nagytermében lesz megtartva. Jegyek este 8 óráig a Dorian-filmszínház rendes pénztáránál válthatók, 8 óra után pedig a Dorian Terrasse esti pénztáránál. Feljárt a Sas. passage kupolája alatt, a Novomeszky cukrászda mellett van.

Az Atlantic és Apolló mozgóiban a hó 17-től 20-ig a Quo Vadis híres Sienkiewicz-regény kerül bemutatásra. Szükségtelenek tartjuk, hogy a filmet külön bekonferáljuk, hiszen e regényt mindenki ismeri s bár néhány esztendővel ezelőtt már lepergett e film, s igen soknak emlékezetében maradt a grandiozus dráma igen sok szép jelenete, hozzá kell fűznünk, hogy e film felvétele új s azok is, akik már látták, gietni fognak szép emlékeiket felfrissíteni, azok pedig, akik még nem látták, meg fogják azt nézni, hogy e film nagy hírnevének valódiságáról, indoklásáról meggyőződést szerezzenek. A mély drámai erővel hullámzó téma Néró császár idejében játszódik le, végtelen lebilincselő jelenetei, mint a nagy aréna, az éhségtől ordító oroszlánok félelmet kelthő tömege, a keresztények és pogányok harca magas élvezetet nyújtanak a szemlélőnek s ha még hozzáfűzzük, hogy a főszerepet Novelli, az olaszok leghíresebb drámai művésze alakítja, úgy véljük, hogy mindenki meg fogja azt nézni.

Mélyen szomorodott szívvel jelentjük, hogy

Feinsilber Mór

az e hó 16-ára virradó éjszakán élte 64-ik évében elhunyt.

A legjobb férj, apa, nagypapa, testvér és rokonnak, a ragyogó jellemű kedves embernek emléke olthatlanul égve marad szíveinkben.

Temetése e hó 17-én, kedden délután 2 órakor lesz a Str. Cuza Voda Szacsvay-utca 54. sz. házból.

Nagyvárad, 1924. jun. 16.

Özv. Feinsilber Mórné
szül. Weinberger Berta neje
Pásztor Bertalané
férjével, Magda, Agnes, és Bozse
gyermkeivel

Fehér Ferenoné
férjével, Miklós és György
gyermkeivel

Özv. Grünwald Józsefné
Klein Miklósné
férjével és Imre gyermekével

Fenyves Ernő
nejével, Salamon Erzsébettel

Kiss Jánosné
férjével és Iván gyermekével

Kramer Ödöné
férjével és Tamás gyermekével

gyermkei és unokái

Feinsilber Lipót

Özv. Fischer Mórné

Id. Blau Ignác

Dr. Fényes Samu

testvérei

Id. Blau Ignác

Winkler Izor

sógorai

A Kálmán Sándor ékszerész cég és alkalmazottjai fájdalomtól megrendülve tudatják szeretett volt üzletvezetőjük, a megtestesült becsületesség és tisztesség

Feinsilber Mór úr

elhunyta.

Emlékét soha el nem muló kegyelettel őriztük.

SPORT

AAC—Törekvés 3:0 (0:0)

A Törekvés ezidő szezónban elért ragyogó győzelme csúnya foltot ejtett tegnapi szereplésével. A vereség oka elsősorban a balkezes csapat-összeállításban keresendő. Roth kihagyása maga után vonta a csatárlánc széthullását. Az eddigi szép és hasznos összjáték helyett eredménytelen hajrástílus dominált. A beteg Raduchner mellől Szilágyi csatárnak volt előléptetve, balhálvi viszont Bertók volt, aki pedig balösszekötőnek lényegesen jobb Szilágyinál. Az így felforgatott, minden céltudatos összjátékú Törekvés sehogysém boldogult a különben is nagyon durva, de gyors AAC-védelemmel, amelynek legjobb embere a kapus volt, aki a legveszélyesebbnek látszó labdákat is biztosan védte. A védelemmel nem kevésbé durva játékosokat produkált az AAC csatársora sem és a játék a második félidőben Nagy Lajos bíró erélytelensége miatt teljesen eldurvult, ugyanarra, hogy az utolsó percekben a játékok kimondottan emberre ment. Csomagot a bíró ki is állította.

Az első gólt a II. félidő 16., a másodikat a 37. percben lőtték, míg a harmadikat a 40. percben 11-ből érte el az AAC. A Törekvés legjobb embere Nagy Elemér és Székely volt, bár utóbbinak posztját nem lett volna szabad otthagyni.

Értesítés!

A t. közönség szíves tudomására hozom, hogy a „Hagymási”-féle vill. szer. üzlethöz kiléptem és önállósítottam magam. A „Grünfeld”-féle üzletet átvéve minden e szakmába vágó kellékekkel dúsan felszereltem. Mint szakember úgy munka, mint ár tekintetében versenyképes vagyok. Kérem ismerőseim, jóbarátaim s a t. közönség szíves pártfogását.

Ócsay Zsigmond,

a „Hagymási” vill. szer. vállalat volt munkavezetője.
Str. General Mosolu (volt Kert-utca) 4. sz.

ELADÓ HÁZAK!

Ritoók-u. magánház kert 2 szobás lakás 150, modern emeletes ház beköltözhető 3 szobás lakással 420 ezer, ugyanott magánház elfoglalható fürdőszobás lakással kert 330 ezer, másik 250 ezer. Teleki-u. magánház elfoglalható az egész 3 szobás, isálló. autógarázs, kert 450 ezer. Szent János-u. 29. 2 részben is olcsón. Szacsvai-u. 70. beköltözhető 3 szobás, parkettás lakással, 40 méteres gyárhelyiséggel 650 ezer. Van a város minden utcájában beköltözhető gyönyörű bérpaloták, magánházak, üzlet, házak, 4 holdtól 100-ig birtokok, kisebb-nagyobb szállók egy és két szobás lakások, üzletek.

Weisz Gizi Str. Tipografia (Nyomda)-utca 4.

A Banca Crisoveloni ghidigeni élesztőgyár kolozsvári gyárából naponta friss szavatolt jó minőségű

ÉLESZTO

érkezik. Kartellen kívüli olcsó árak. — Biharvármegyei és nagyváradi egyedüli főlerakat:

BLUM JAKAB

liszt és termény kereskedő, Grădeanu-Mare (Nagyvárad) Piața Unirii (volt Szent László-tér) 5. szám alatt.

Szövet Fonal
Gyapjuipar R. T.
Bulev. Regele Ferdinand 13.
Telefon 16—63. Távirat: FONAL
Gyári árak.
Harisnyák Tricotárak

Nicolae Iorga (volt Zöldfa)-utcán

nagy üzlethelyiség

hozzátartozó 3 szobás lakással,

pékműhely

két nagy kemencével,

egy nagy üzlethelyiség, külön egy pince

kiadó.

Értekezhetni:

Dr Bock Alfréd ügyvédnél

Str. Vulcan (volt Nagy Sándor)-utca 17

Modern arany, ezüst és briliáns

ékszerek

és eredeti svájci órák nagy választékban, olcsó árban

Klein ékszeráruházában Str. Avram (volt Kossuth Lajos-utca) 4.

Kérem a kirakati árakat figyelemmel kísérni!

GYERMEK KOCSIK

Szőke Miklós

gyermekkocsi üzében, Strada Vlahuta (Szt. János-utca) 22. sz. a legszebbek és legolcsóbbak.

Zongora occasió

Sikerült egy bécsi zongora raktárt megvennem. Gebr. Stingl, Mikula, Skop Hoffmann Wessely kereszthúros fémszerkezetű, hárfa pedálu zongorák és pianínók, míg a készlet tart 25.000 Leitől kapható.

STERNBERG

Kishídő.

Telefon 13-45.

A legkisebb hirdetés ára 30 lei

A NAGYVÁRAD APRÓHIRDETÉSEI

Egy sor ára 3 lei, vastag betűs 6 lei

Levelezés

Öreg úriasszony ismeretlen hiányából 40 év korán korrekciót kér. Tiszta, barátságos kérései, ki-örököző helyekre kéri, hogy leane. — Szimpátia, hogy teljes ellátást ad- nek. Jelige „Nagyalakas” a Hegedűs Hirtalpirodába. 473

LAKÁS

Angol, francia, német tan- aráb keres lehetőségek köz- pontban butorizott szo- bát teljes ellátással. Cim a kiadóban. 451

Alkalmazás

Új, fiatal villanyszerel- lőt felvesszünk. Villanyte- lep Salonta-Mare. 442

Jól főző tisztességes min- denest keres 2 tagu csal- ad. Cim a kiadóban. 470

Helybéli italmérőknél ös- meretiséggel bíró egyen- ügyöknek felvételt. Cim a kiadóban. 474

Tatoligens magyar román- n 3 éven felül gyerekek- melé ajánkozik lehetősé- gűkre. Cimet a kiadóba- kár. 476

100.000 lei biztosítékkal- megtehető állást keresek, esetleg jövedelmező vállal- tásba farszúnék. Levelet a kiadóba kérek „Biztosíték”- jellegre. 478

Mérlegképes könyvelő, ro- mán, német magyar leve- lező, bank és áruüzleti- gyakorlati, perfect német- magyar gyors és gépiro- állást változtatni óhajtja. Szíves megkeresést „Azon- wali jellegre a kiadóba- ker. 479

Öcsön megvethető beköltözhető házak

Új magánház, nagy te- lakkal, üzletnek alkalm- as, Strada Kertész- utca Bernáth-telep 5. sz. alatt, Str. Péter-utca, Belső-utca, Uri-ut- ca, Str. Alapi-utca, Str. Berkovits-utca, Strada Bothy Odón-utca, Str. Téglavető-utcán ház, italmérőssel azonnal át- adható. A város min- den részén kisebb-na- gyobb elfoglalható há- zakat, szőlőket, raktá- rakat, butorizott szo- bákat tudok. Bármilyen- megbízást elfogad.

Öz. Zilab Gyuláné áit. keresk. irodája Str. Alapi-u. 1. Ottikon 1-4-ig.

Vesszünk

butorokat, szőnyegeket- teljes lak- és iroda beren- mezéseket, Wertheim kasz- szát, zongorát, csillárokat, porcellánokat, régiségeket stb. Meghívásra házhoz- megyünk.

Frenkel és fia Butor, szőnyeg és régiség- kereskedők Str. General- Moșin (Mezey Mihály- utca 10)

Perzsá szőnyegek

javítását, tisztítását és- megóvását olcsón el- vállalom. BALLA Sza- lárdi-utca 9. szám.

ELSZAKITHATATLAN

KER MUNKAS, VÁSZON ÉS SZÖVET RUHÁK „INDUSTRIA” RUHAÜZEM ORADEA-MARE, CALEA VICTORIEI No. 1.

Adás-vétel

Eladó sürgösen Str. Vla- huja (Szent János-u.) 17. sz. ház 300 ezer, Str. Ca- lea Dorobanilor (Ruli- kovszky-ut) elején minden- ház beköltözhető 4 szo- bás, parkettás, confortos lakással 700 ezer, Repülő- hidnál 4 szobás lakással, 1 hold gyümölcsös, el- foglalható egészen, 250 ezer. Weisz Gizi, Str. Ti- pografiei (Nyomda-u.) 47

Eladó ingatlanok négy kis- magánház, hét ur magán- ház, nyolc bérház, négy bérpalota, öt üzleti ház, kisebb-nagyobb szőlők. Feledi Sándor ingatlan ér- tekesítő irodája, I. C. Bra- tianu (Szaniszló-u.) 1. sz. Telefon 16-27. 64

Eladó alkalmi árban 1 mil- lió faj szőlő oltvány: Por- to altoi, Riparia, Portalis. Nic. Zsiga (Lukács György) utca 5. délután 12-3-ig. 467

Fűkaszáló gépet keres Hor- nyánszky Hegyközpályi. 455H

Eladó Hodossy Miklós-u. 18. számú nagyszerűen- megépített háromszobás- magánház kedvező árért. Feledi Sándor ingatlan ér- tekesítő irodája, I. C. Bra- tianu (Szaniszló-u.) 1. sz. Telefon 16-27. 63

Eladó a városban kitűnő- forgalmu vendéglő, átadó- öt szobás urilakkal, nagy- táncteremmel, több mel- léképpel, nagy kerttel, mellette levő 4 és fél hoi- das szőlővel. Cim a ki- adóban. 475

Ha azt akarja hogy ruhája- olcsó, szép, jó és csinos legyen, keresse fel a **Schreier szabó céget** Str. Cogalniceanu (Várady Zsigmond-utca) 2.

No 3851. din 15 Iunie 1924.

Publicație.

Se aduce la cunoștința generală că regimentul 5. Roșiori „Impăratul Nicolae II-lea” angajează lucrători croitori civili plătiindu-se cu bucată pentru lucru confecționat.

Doritorii se pot adresa la cancelaria Reg.-tului 5. Roșiori, Impăratul Nicolae II-lea” strada Aradului Oradea-Mare, la orice oră.

Comandantul Reg. 5. Roșiori. Impăratul Nicolae II. Colonel. ZISSU.

Perfect német-magyar

kereskedelmi levelező mérlegképeskönyvelő állandó alkalmazást nyer.

Ajánlatok a kiadóba „Magáncég” jellegre.

I. osztályu hasított tölgy szőlőkaró kapható REIN MARCEL faterlepen Calea Victoriei (Kolosvári-utca) 148.

Eladó kisebb-nagyobb há- zak, földek, földbirtokok, tanyákkal és tanya nélküli, szőlők, gyümölcsösök, ter- méssel elfoglalható jutá- nyos árakért. Értekezni Tománánál. Nilgész tele- pen d. u. 3-6-ig, Körös- utca 21. 464H

Házak eladók. Házaladás- megbízásokat vállalunk. — Kölsönöket megveszünk. Magánpénzeket, jutalékkal- kihelyezünk. Adásvételi R-t- Parcul Traian 12. Ertesítés- délután. 5

Nyaraló 5 szobás, 3 hold- szőlő, nagy gyümölcsös- eladó. Bővebbet Sarkady- ügyvéd, Reg Ferdinand-ut- 16. Közvetítő díjazatlan. 472

Új rendszerű piper fegy- ver tizenhatos, töltények- kel, felszereléssel eladó. Értekezni 11-2 között. Cim a kiadóhivatalban. 463

Fűkaszalógép jókarban el- adó. Str. Bisericei (Tem- plom utca) 27. 471

Szép ház parkorított ud- varral Szaniszló-u. 56. ol- csón eladó, ugyanott mű- vész olajfestmény és ko- mót eladó. 457H

Írógépet használtat, rendes- nagyságú vagy utirépet- sürgösen keresek megvé- telre. Cim a kiadóban. 427

Pénzbefektetésre kívánom- alkalmas ház a város jobb- pontján 390.000 Leiért el- adó. Vevők címét „Prima- befektetés” jellegre a ki- adóba kérem. 477

Városi vasuti vágány men- tén 1-2 holdas telek épü- let nélkül vagy épülettel- megvételre kerestetik. Cim a kiadóban. 443

Szőlőket keresek megvé- telre sürgösen ügyfeleim- részére a Körös és Gö- rögödelakon egytől tizen- öt holdig. Feledi Sándor- ingatlan értékesítő irodája- I. C. Bratianu (Szaniszló- utca) 1. sz. Telefon 16-27. 62

Sörkimerő készülék és- kézi sörszivattyú eladó. — Cim a kiadóban. 733

Eladó gyönyörű 12 hol- das jól kezelt szőlő a- hegy legszebb és leg- közelebbi részén. Mä- sik kórház-utcai részen- 7 holdas 3 szobás ház- al, közel a városhoz. Értekezni Tománánál. Nilgésztelep, d. u. 3-6-ig- 6-ig Sf. Ladislau (Kö- rös) utca 21. 465

KÖNYVEK

Flissó és gonve munkák- rendkívül olcsó árban- kszülnek Str. Alexandri (Te- leky-u.) 22. kapuval szembe.

Gépjárműzást jól és ol- csón készit Erbsztiané Str. Cuza Voda (Szacsavay- u.) 23. vagy Szaroveszky-utca- 11. sz.

Eladók hazai **perzsák**

keleti perzsák, gyári sző- nyegek, pünkrizis miatt- leszállított árakban elk. más- fizetés mellett. Raktár- lerő Wertheim kaszák bu- torok, minden elfogadható- árban, túllalmozott raktár- végett.

Beck és Benjámín Str. Cogalniceanu (Várad- Zs-u.) 11. Telefon 17-30

Magas- árban- veszek

brilláns, arany, ezüsték- szereket és díszlágya- kat, tőredék aranyat, ezüstöt, arany szájpád- lást, arany és más ha- mis fogakat.

Freund Benjámín ékszerész, Nagyvárad, Calea- Regale Ferdinand (Rákóczi-ut) 11. Szechenyi-utca épület. Ék szet kész és megvethető.

Vízvezetők szerelési munkákat és- mindennemű bádagos- munkát jutányos árban- készit

Steiner Adólf bádagos, Piaja M. Viteazul (Nagyipiac-tér) 24. szám- Olmro figyelni!

ÓRÁK szakszerű javítását a legkom- pli- káltabb kiigazításai

TISZAY végei Strada Alexandri (Teleky- utca) 8. szám alatt- Jutányos árak Preciz munka.

KOLOZSVÁRI **CZELL** sörfőződe

URSUS-SÖRE

VILÁGOS

Főraktár Nagyvárad és vidéke részére Ghilányi-u. 5-7.

a közönség leg- kedveltebb itala.

Főraktár Nagyvárad és vidéke részére Ghilányi-u. 5-7.

Nagyiparosok! Kisiparosok!

Gondoskodjunk helyeinkről

Kolozsvári Mintavásárra Küldje be minden kiállító-jelentkezési lapját mielőbb a Vásár-Irodához Cluj, Kereskedelmi és Iparkamara

1 9 2 4 Aug. 31-től Szept. 14-ig